

ภาวะเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม Economy and Society from the Covid-19 Situation of People in Maha Sarakham

จันทิปปภาส ณะประดิษฐ์กุล¹

Janthappaphar Thanapraditkoot

สหราช ใหม่คามิ¹

Saharat Maikamei

Corresponding Author E-mail: cham.nattiyakorn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 2) ศึกษาการปรับตัวกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ (New normal) 3) ศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับปานกลาง โดยทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ผลกระทบมากที่สุดคือ รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น

2. การปรับตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการปรับตัวเพื่อหลีกเลี่ยงเชื้อโรค โดยสวมหน้ากากอนามัย เพื่อไม่ให้รับเชื้อโควิด-19 มีการล้างมือด้วยสบู่ก่อนและหลังปรุงอาหาร มีการพกแอลกอฮอล์เจลบางครั้ง และความเข้าใจเกี่ยวกับการเว้นระยะห่าง และยังไม่เชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข

3. แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งในส่วนของแนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยการช่วยเหลือเงินเยียวยา การส่งเสริมสร้างอาชีพ การใช้มาตรการช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าครองชีพ

คำสำคัญ: ไวรัสโคโรนา 2019, เศรษฐกิจ, สังคม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the economy and society in the context of the spread of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) 2) to examine the adaptation to the new way of life (New normal) 3) to investigate guidelines for solving problems and mitigating economic and social impacts resulting from the COVID-19 epidemic in Maha Sarakham Municipality. This research was quantitative approach, collecting data through a survey distributed to 400 participants. The data was analyzed using the SPSS software package.

The results of this research found that:

1. The economic and social impact of the COVID-19 epidemic was found to be at a moderate level, hindering individuals from performing their usual work, with the greatest impact observed on household expenditures.

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Faculty of Management Sciences, Rajabhat Maha Sarakham University

2. Individuals demonstrated various forms of adaptation to the COVID-19 epidemic. These included wearing hygienic masks to prevent infection, washing hands with soap before and after cooking, occasionally using alcohol-based hand sanitizers, and having an understanding of social distancing. However, some individuals still did not believe in taking actions to prevent the spread of COVID-19, in line with the guidelines provided by the Ministry of Public Health.

3. The study also identified guidelines for addressing the economic and social impacts resulting from the COVID-19 epidemic. These guidelines encompassed measures to solve the economic impact, such as providing career advancement opportunities and implementing measures to alleviate the cost of living.

Keywords: Coronavirus 2019, Economy, Society

บทนำ

การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พ.ศ. 2562-2564 เป็นการระบาดทั่วโลก โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้เป็นโรคระบาดวันที่ 11 มีนาคม 2563 โดย วันที่ 9 พฤษภาคม 2563 มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วมากกว่า 3,740,000 คนใน 20 ประเทศ มีผู้เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้วมากกว่า 258,000 คน และมีผู้ป่วยป่วยแล้วมากกว่า 1,247,000 คน (Johns Hopkins University, 2020) การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทยนั้น ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2563 โดยมีผู้ป่วยยืนยันรายแรกนอกประเทศจีน การคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศพบผู้ป่วยประปรายตลอดเดือนมกราคมซึ่งเป็นผู้ที่เดินทางมาจากในประเทศจีนแทบทั้งสิ้น เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563 จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นมาก (กรมควบคุมโรค, 2563ก)

การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมเกือบทุกจังหวัดของประเทศไทย โดยผลกระทบด้านเศรษฐกิจในระดับมหภาคนั้น ส่งผลให้อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจไทยจะติดลบ โดยเฉพาะต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่ต้องสูญเสียรายได้กว่า 1.89 ล้านล้านบาท สำหรับผลกระทบด้านสังคมจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563ก, 2563ข) ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศไทย (IHPP) และทีมงานด้านข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ (UN joint team on data) เผยผลสำรวจผลกระทบโควิด-19 ด้านสังคมพบว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการแพร่ระบาดของโรคส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตประจำวันมาก

ผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในส่วนของจังหวัดมหาสารคาม ที่มีเศรษฐกิจจากการค้าขายเป็นส่วนใหญ่ เพราะมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งด้วยกัน การค้าขายและรายได้ส่วนใหญ่จะได้จากกลุ่มนักศึกษา จึงทำให้มีผู้ประกอบการจำนวนมากที่มีรายได้จากการค้าขายกับกลุ่มนักศึกษา โดยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 31.64 รองลงมาเป็น รับจ้าง/พนักงานบริษัท รับราชการ/รัฐวิสาหกิจและเกษตรกร ร้อยละ 24.99, 21.14, 13.61 และ 0.65 ตามลำดับ โดยมีประชากรว่างงาน ร้อยละ 7.97 เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทางด้านสังคมของเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามนั้น มีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทั้งไทยพุทธ จีน โดยประชาชนมีสัดส่วนใกล้เคียงกันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวจีน ทำให้มีเทศกาลสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ประจำปีที่หลากหลาย และยังเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาทุกระดับของจังหวัดมหาสารคาม

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองมหาสารคามที่ต้องประสบกับภาวะหยุดชะงักลง แม้ว่าจะได้มีการเยียวยาช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือแม้แต่ในท้องถิ่นเองก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม และการปรับตัวที่จะรับกับสถานการณ์วิถีชีวิตใหม่ (New normal) ของประชาชนเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักและรีบดำเนินการหามาตรการเพื่อเป็นแนวทางในการรับมือกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น อันจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนกลับมาอยู่ในภาวะปกติพร้อมกับปรับตัวเองกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยจากโรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม
3. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามข้อมูลทั่วไป และการปรับตัว
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับบริบทของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสถิติ (Quantitative research) ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลและการทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

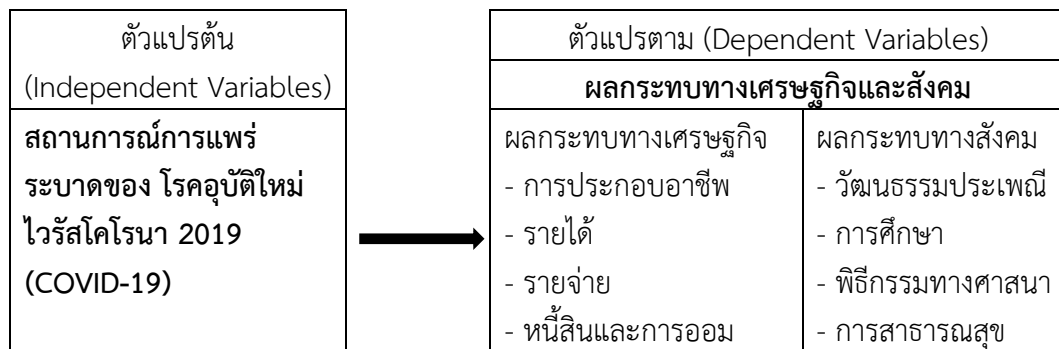
1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 50,606 คน (เทศบาลเมืองมหาสารคาม, 2566) โดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ได้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม 397 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Samples) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 50,606 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองมหาสารคาม, 2563) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยจัดแบ่งโซนพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดูแลและให้ได้ข้อมูลจากประชาชนได้อย่างทั่วถึงโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นชุมชนทั้งสิ้น 30 ชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามสำหรับรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทำการแจกแบบสอบถามให้กับประชากรในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม 400 คน 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญและพฤติกรรมของประชากร โดยการใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรวิเคราะห์ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ One-Way ANOVA ซึ่งมีกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตารางที่ 1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ที่	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
1	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้	4.28	0.69	มากที่สุด
2	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ความอยู่ของครัวเรือนแย่ลง	3.39	0.82	ปานกลาง
3	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานภาพทางการเงินของครัวเรือนไม่มั่นคง	3.37	0.94	ปานกลาง
4	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้หนี้สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้น	3.24	0.84	ปานกลาง
5	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การออมของครัวเรือนลดลง	3.23	0.94	ปานกลาง
6	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลง	2.91	1.19	ปานกลาง
7	การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น	2.84	0.97	ปานกลาง
รวม		3.32	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเพียงประเด็น การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ที่มีผลกระทบในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) ที่เหลือมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประเด็น การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ความอยู่ของครัวเรือนแอ่ง ($\bar{X} = 3.39$) ทำให้สถานภาพทางการเงินของครัวเรือนไม่มั่นคง ($\bar{X} = 3.37$) ทำให้หนี้สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.24$) ทำให้การออมของครัวเรือนลดลง ($\bar{X} = 3.23$) ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลง ($\bar{X} = 2.91$) และทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 2.84$) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามข้อมูลทั่วไป และการปรับตัว

ตารางที่ 2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ค่าเฉลี่ย	($\bar{X}$)	S.D.	สถิติ	df	Sig.
เพศ			$t=-3.318^{**}$	369.552	0.001
ชาย	3.25	0.41			
หญิง	3.40	0.48			
อายุ			$F=1.807$	4	0.127
25 - 34 ปี	3.27	0.42			
35 - 44 ปี	3.42	0.51			
45 - 54 ปี	3.37	0.49			
55 - 64 ปี	3.30	0.43			
65 ปี ขึ้นไป	3.37	0.30			
การศึกษา			$F=2.002$	5	0.077
ประถม หรือต่ำกว่า	3.38	0.38			
มัธยมต้น	3.48	0.49			
มัธยมปลาย/ ปวช.	3.26	0.47			
อนุปริญญา/ ปวส.	3.40	0.40			
ปริญญาตรี	3.28	0.45			
สูงกว่าปริญญาตรี	3.43	0.40			
อาชีพ			$F=2.208^*$	6	0.042
เกษตรกร	3.19	0.23			
รับจ้างทั่วไป	3.34	0.45			
นักเรียน/ นักศึกษา	3.22	0.41			
ธุรกิจส่วนตัว	3.42	0.48			
พนักงานบริษัทเอกชน	3.24	0.42			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.32	0.49			
แม่บ้าน/ว่างงาน	3.43	0.40			

ข้อมูลทั่วไป ค่าเฉลี่ย	($\bar{X}$)	S.D.	สถิติ	df	Sig.
การนับถือศาสนา			t=1.415	170.729	0.159
คริสต์/อิสลาม	3.38	0.49			
พุทธ	3.30	0.43			
การมีสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อโควิด19			t=-2.180*	398	0.030
มี	2.93	0.44			
ไม่มี/ไม่ทราบ	3.33	0.45			

จากตารางที่ 2 พบว่า แสดงผลวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า คะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจของเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพและการมีสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อโควิด-19 แตกต่างกัน มีคะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อโควิด-19 มีคะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มี/ไม่ทราบว่าสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อ โควิด-19 ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีคะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน สามารถอธิบายความแตกต่าง เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนนักศึกษา มีคะแนนผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นธุรกิจส่วนตัว และแม่บ้าน/ว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษามีคะแนนผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มอาชีพดังกล่าว

3. แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางสังคม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลกระทบทางสังคม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งในส่วนของวิถีความเป็นอยู่ และสุขภาพอนามัยของประชาชน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางสังคม สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 แนวทางการดูแลด้วยตัวประชาชนเอง การดูแล ป้องกันสุขภาพให้ปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยตัวเองของประชาชน เช่น การสวมใส่หน้ากากทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะหรืออยู่ในสังคม ดูแลสุขภาพตนเองสม่ำเสมอ ควรพกเจลแอลกอฮอล์ติดตัวตลอดเวลา ลดการพบปะในสถานที่สาธารณะที่มีคนเยอะ ๆ ทุกคนในสังคมต้องเข้าใจซึ่งกันและกันและต้องดูแลตัวเอง คนใกล้ชิดให้ปลอดภัยอยู่เสมอ ให้ทุกคนในชุมชนช่วยการรักษาความสะอาด สถานที่ส่วนร่วมของชุมชนให้มีความสะอาดอยู่ตลอด

3.2 แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนโดยภาครัฐ การแจกหน้ากากอนามัยให้ทั่วถึงในชุมชน ส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาออกกำลังกาย โดยมีระยะห่างและความปลอดภัยความสะอาดของเครื่องมือด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการปฏิบัติ เพื่อดูตนเองให้ปลอดภัยจากโรค เช่น การให้ความรู้ผ่านสื่อออนไลน์ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาโรค เพื่อลดปัญหาผู้คนไม่ยอมรับในโรคนี้ ส่วนมากคนที่ติดจะหลบหนีการรักษาตัว ควรปรับปรุงเรื่องการรักษาทางการแพทย์ให้มีความจริงมากกว่านี้ มาตราการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค มีความเคร่งครัดในทุกระดับ นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ที่มีผลกระทบมากที่สุด ในขณะที่ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าผลกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงของการระบาดไม่ค่อยมีกิจกรรมของการออกไปจับจ่ายภายนอกบ้านหรือชุมชนมากนัก ทำให้รู้สึกว่ามีผลต่อรายจ่ายเท่าที่ควร

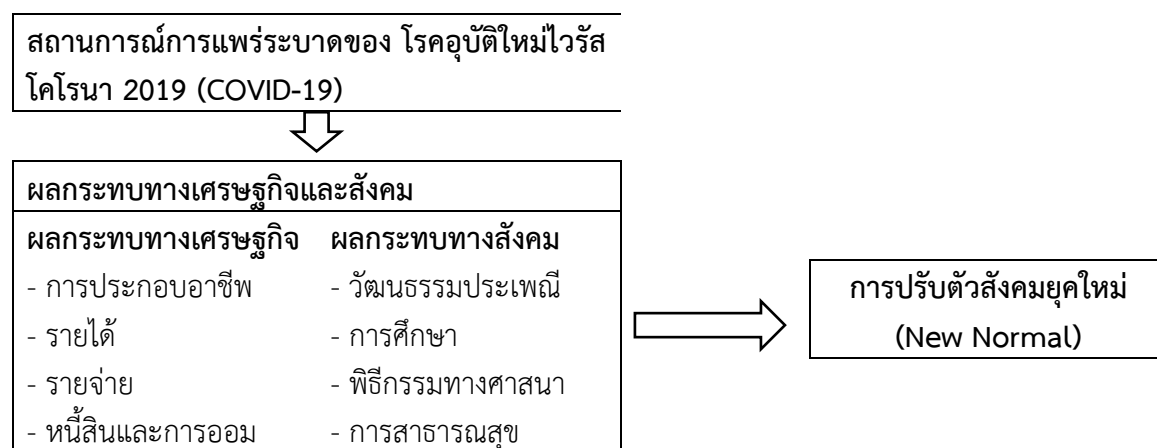
ส่วนทางสังคมนั้น ทำให้การปฏิบัติศาสนกิจเป็นไปด้วยความลำบากและต้องระมัดระวังมากยิ่งขึ้น ซึ่งประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองมหาสารคามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยเฉพาะการทำพิธีกรรมต่าง ๆ ในวัดหรือในชุมชน เช่น วันพระ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา จะต้องทำกิจกรรมร่วมกัน หลังจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทางหน่วยงานภาครัฐได้ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันผลกระทบต่อการศึกษาของบุตรหลาน และทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนที่อาศัยอยู่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เห็นว่าส่งผลกระทบในประเด็นดังกล่าวน้อยที่สุด ทั้งนี้รัฐได้ให้มีการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเวลาเรียนของนักเรียน และการระบาดของโรคไม่ได้ทำให้สภาพแวดล้อมของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป เพียงแต่ทำให้การดำเนินชีวิตชะงักเพียงระยะสั้น ๆ ซึ่งการกระทบดังกล่าวผู้หญิงจะรู้สึกว่าการกระทบมากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้หญิงซึ่งต้องเป็นผู้ดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว จึงมีความกังวลในผลกระทบมากกว่าผู้ชาย ขณะเดียวกันในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะพบว่ากลุ่มที่ต้องประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ จะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ เพราะไม่ได้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ไม่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากนัก เพราะยังไม่มีส่วนในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยต่าง ๆ ที่พบว่า การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจทำให้ผู้ประกอบการไม่กล้าลงทุน

การปรับตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการปรับตัวเพื่อหลีกเลี่ยงเชื้อของโรค โดยสวมหน้ากากอนามัย เพื่อไม่ให้รับเชื้อโควิด-19 ไม่ว่าจะมิหรือไม่มีอาการใช้และมีอาการ ไอ จาม มีน้ำมูก มีการล้างมือด้วยสบู่ก่อนและหลังปรุงอาหาร มีการพกแอลกอฮอล์เจลล้างครั้ง และความเข้าใจเกี่ยวกับการเว้น ระยะห่างว่าเป็นลดระยะเวลาการอยู่ในพื้นที่สาธารณะ แต่เห็นว่าการเว้นระยะห่าง จะช่วยลดโอกาสการระบาดของโรคโควิด-19 ได้ปานกลาง และยังไม่เชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งการปรับตัวดังกล่าวเป็นไปตามทางของการป้องกันโรคของกรมควบคุมโรค (2563) แต่ยังคงมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเว้นระยะห่างที่ไม่ถูกต้องมากนัก ซึ่งสะท้อนผ่านความคิดเห็นต่อผลกระทบ โดยเฉพาะทางสังคมในกลุ่มที่เห็นว่าการเว้นระยะห่าง จะช่วยลดโอกาสการระบาดของโรคโควิด-19 ได้มาก มีคะแนนผลกระทบทางสังคมสูงกว่าแตกต่างจากกลุ่มที่เห็นว่าการเว้นระยะห่างช่วยลดโอกาสการระบาดได้น้อย ลดไม่ได้ และไม่ทราบ ทำให้กลุ่มดังกล่าวตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นมากกว่า ขณะเดียวกันประชาชนยังไม่ค่อยเชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขเท่าที่ควร สะท้อนผ่านความคิดเห็นต่อผลกระทบทางสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขมีคะแนนผลกระทบทางสังคมต่ำกว่าแตกต่างจากกลุ่มที่เชื่อมั่น และไม่แน่ใจ ดังนั้นการสร้างเชื่อมั่นในมาตรการของภาครัฐในการปฏิบัติตัวเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งเศรษฐกิจและสังคม

แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งในส่วนของการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยการช่วยเหลือเงินเยียวยา การส่งเสริมสร้างอาชีพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาออกกำลังกาย การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการปฏิบัติเพื่อตนเอง การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาโรค และปรับปรุงเรื่องการรักษาทางการแพทย์ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูนิเซฟ ประเทศไทย (กรุงเทพฯ, 2563) รัฐบาลและสังคมควรให้ความช่วยเหลือดูแลครัวเรือนเปราะบาง โดยเฉพาะครัวเรือนเปราะบางซ้ำซ้อนมากกว่ากลุ่มครัวเรือนทั่วไป การเยียวยาจะต้องทำอย่างทั่วถึง ไม่ตกหล่น เช่น การสนับสนุนรายได้ควรเป็นไปในลักษณะที่ต้องได้รับในทุกครัวเรือน (Universal Access) ในส่วนของมาตรการที่เกี่ยวข้องกับรายจ่าย รัฐบาล สามารถใช้การลดค่าครองชีพที่ดำเนินการอยู่แล้วได้ นอกจากนี้รัฐควรมีมาตรการเสริมเป็นการเฉพาะด้วย ตัวอย่างเช่น มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่หรือแพทย์ทางไกล (Telemedicine) สำหรับครัวเรือนเปราะบางที่มีปัญหาการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ (คนแก่ คนป่วยติดเตียง คนพิการ) เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การปรับตัวของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามจากโรคภัยโควิด-19 ที่ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปที่ทำมาค้าขายไม่สู้ดีนัก หลายครอบครัวถึงขั้นหมดตัวสินบนทางการทำมาหารายได้ แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่ปรับตัวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลงตัวเองในรูปแบบที่ต่างกันไป งานวิจัยครั้งนี้จึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เป็นแนวทางในการปรับตัวกับอีกหลาย ๆ คน ที่ยังไม่รู้และยังหาทางออกไม่เจอในการปรับตัวจากสถานการณ์ที่ผ่านมา และจะเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ประสบจากเหตุการณ์ครั้งนี้ทุกพื้นที่ในประเทศไทย ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพ ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างตรงจุดโดยยึดชุมชนเป็นฐาน
- 1.2 ส่งเสริมการจ้างงานในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในลักษณะของการจ้างงานแบบชั่วคราว หรือ Part-time เพื่อบรรเทาภาวะการว่างงานของภาคแรงงานให้มีงานทำ
- 1.3 การช่วยเหลือเงินเยียวยาให้ครอบคลุมและทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมฟื้นฟูอาชีพในท้องถิ่น เพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเพื่อให้คนในท้องถิ่นมีอาชีพสังคมที่ดีในท้องถิ่นและปราศจากโรคภัยต่าง ๆ

แหล่งอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2563ก). ข้อมูลเกี่ยวกับ COVID-19 ไวรัสโคโรนาในประเทศไทย. <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>.
- กรมควบคุมโรค. (2563ข). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563). กลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19. https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/2099?utm_source=Category&utm_medium=internal_referral
- เทศบาลเมืองมหาสารคาม. (2566). ประวัติเทศบาล. <http://mkm.go.th/web/history>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563ก). ผลสำรวจผลกระทบด้านสังคม. http://ittdashboard.nso.go.th/covid19_report_social.php
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563ข). ผลสำรวจผลกระทบด้านเศรษฐกิจ. http://ittdashboard.nso.go.th/covid19_report_eco.php
- Johns Hopkins University. (2020). Mapping COVID-19. <https://systems.jhu.edu/research/public-health/ncov>

